

Riktlinjer för namnberedning

Innehållsförteckning

BAKGRUND	1
BEGREPP	1
God ortnamnsed.....	1
Ortnamn.....	1
Personnamn - Memorialnamn.....	1
NAMNBEREDNING I VÄNERSBORG	2
Namnberedningens uppgift.....	2
Namnberedningsgruppen.....	2
Namnberedningsprocessen.....	3
Principer vid namnsättning.....	3

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer för namnberedning	Antagen 2023-05-16	Antagen av Byggnadsnämnden	
Dokumentägare Byggnadsnämnden	Dokumentansvarig Namnberedningen	Reviderad	Giltighet Tillsvidare	
Dokumentinformation Detta dokument beskriver hur arbetet med att ta fram nya namn i Vänersborgs kommun ska gå till. Riktlinjen tydliggör vilka uppdrag och vilket ansvar namnberedningsgruppen har. Den beskriver också på vilket sätt andra verksamheter och intresserade är delaktiga i arbetet samt ger vägledning om hur arbetsuppgifter bör och ska utföras.		Diarienummer BN.2023.46		
Ämnesområde Namnberedning			Intranät ☒	Hemsida ☒
Andra styrande dokument som omnämns Kulturmiljölagens första kapitel, 4 §				

Bakgrund

Detta dokument beskriver hur arbetet med att ta fram nya namn i Vänersborgs kommun ska gå till. Fastställda riktlinjer säkerställer ett enhetligt arbetssätt. Riktlinjen tydliggör vilka uppdrag och vilket ansvar namnberedningsgruppen har. Den beskriver också på vilket sätt andra verksamheter och intresserade är delaktiga i arbetet samt ger vägledning om hur arbetsuppgifter bör och ska utföras.

God ortnamnsed

Vid namnsättning ska hänsyn tas till god ortnamnsed enligt Kulturmiljölagen. Kulturmiljölagens första kapitel, 4 §, lyder: Vid statlig och kommunal verksamhet skall god ortnamnsed iakttas. Detta innebär att:

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och
- svenska, samiska, meänkieli och finska namn så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden

Ortnamn

Ett ortnamn avser en benämning på en bestämd geografisk plats. Ortnamn är inte bara namn på ”orter”, dvs. samhällen och städer, utan det är ett sammanfattande begrepp för alla geografiska namn. Nästan alla platser omkring oss heter någonting. Samhällen och byar, vägar och kvarter, gårdar och torp, skogar och berg med mera har namn. Grundläggande är att ortnamn är unika och lokalisering. Det gör att ortnamn underlättar för taxi, färdtjänst, post, utryckningsfordon och andra transporter att hitta rätt. Men namnen har också en viktig roll som kulturhistorisk källa och är en del av kulturarvet. Namnen påminner ofta om ett förflutet och bidrar till att skapa hemkänsla och trygghet. För människan är ortnamnen betydelsefulla av historiska, sociala och inte minst praktiska skäl.

Personnamn - Memorialnamn

Användning av personnamn i namn på gator, byggnader med mera bör ske med försiktighet. Man ska inte ändra endast för att hedra en person med memorialnamn. Levande personers namn ska inte användas. Minst tre år ska ha passerat efter att personen i fråga avled innan namnet används. Anhöriga till avliden bör kontaktas för synpunkter. Personen bör ha haft en tydlig relation till platsen som ska namnges. Personen bör vid namnsättningen vara så pass känd att allmänheten inte behöver en ingående förklaring. Personen bör ha varit en god medborgare och namnet ska ge positiva associationer hos allmänheten. Namnet ska inte kunna förväxlas med andra namn och vara unikt i regionen. Det kan dock finnas fall då det är motiverat att på detta sätt hedra en person, som inte är allmänt känd, men som har betytt mycket för trakten.

Ett mångfaldstänk bör genomsyra namnsättningen. Över tid bör man eftersträva att namnen hedrar en mångfald av människor utifrån olika kön, etnicitet, socioekonomisk bakgrund med mera vilket speglar befolkningen. Företagsnamn är inte lämpliga att använda.

Namnberedning i Vänersborg

Namnberedningens uppgift

I Vänersborgs kommun är det byggnadsnämnden, på delegation från kommunfullmäktige, som fattar beslut om fastställande av:

- lokaliserande namn
- namn på gator/vägar
- namn på kvarter
- allmänna platser, exempelvis torg eller park
- stadsdelar
- offentliga byggnader

Byggnadsnämnden har också delegation från kommunfullmäktige att besluta om belägenhetsadresser och därtill hörande frågor, exempelvis lägenhetsnumrering. Detta arbete utförs av tjänstemän på Kart- och geodataenheten.

Namnberedningsgruppen

För beredning av namnären den ska det finnas en särskild namnberedningsgrupp.

Namnberedningen i Vänersborg består av 3 stycken politiker och 2 tjänstemän.

Utöver beredningsgruppen kan andra berörda verksamheter initiera ett arbete till namnberedningen. Dessa kan även vid behov bjudas in att delta på beredningens möten. Exempel på verksamheter är:

- hembygdsföreningar
- fastighetsägare eller andra intressenter
- representanter från andra kommunala verksamheter än de som ingår i namnberedningsgruppen
- andra myndigheter och sammanslutningar
- kommuninvånare

Namnberedningsprocessen

Namnberedningen tar fram förslag på:

- Namn på gator, kvarter, allmänna platser, torg, parker, rondeller, gång- och cykelvägar samt i övriga områden där kommunen är väghållare.
- Namnsättning av kommunala byggnader och anläggningar, vägar (allmänna vägar där kommunen är väghållare) och verksamhetslokaler där hela verksamheten utgör en byggnad.
- Namn på industri-, handels- och centrumområden inom hela kommunen.

- Namnsättning av exempelvis privat väg om det anses vara av kommunal angelägenhet.

Det är upp till namnberedningen att avgöra när det är en kommunal namnangelägenhet. Namnförslag ska utarbetas i så tidigt skede som möjligt för att undvika tillfälliga arbetsnamn som kan vara svåra att ändra i ett senare skede.

Tjänstemännen sammankallar och skriver protokoll. Byggnadsnämnden fattar sedan beslut i dessa ärenden. Tjänstemännen meddelar efter beslut om ny eller ändrade namn till berörda samt till adresssättande tjänstemän.

När det gäller planprocessen ska namnförslag utarbetas i så tidigt skede som möjligt i planprocessen. När en planprocess påbörjas bör kommunen initiera en process om namnfrågor inom planområdet. Namnärendet och planärendet kan behandlas var för sig parallellt i beslutsprocesserna.

Förändringar av vägnätet i samband med nya eller ändrade detaljplaner eller andra förändringar eller utbyggnader i samhället kan vara ett skäl till översyn av berörda ortnamn som t.ex. väg- och kvartersnamn. Vid ändring av befintlig namnsättning måste det tidigare namnet upphävas.

Kopia av nämndbeslutet sänds vid behov till berörda sakägare samt berörda förvaltningar inom kommunen. Nästkommande utförare i processen avgör när det nya eller ändrade namnförslaget ska börja gälla.

Principer vid namnsättning

I arbetet med namnsättning ska:

- Namnberedningen ta hänsyn till det kulturhistoriska värdet.
- Kommunen se till att funktionella krav tillgodoses.
- Föreslagna namn ska vara lätta att uttala, uppfatta och komma ihåg.
- De ska inte kunna förväxlas med andra namn och helst vara unika i regionen.
- De ska följa språkriktighet och svenska skrivregler.

Vid namnsättning av kommunala byggnader och anläggningar ska vara vägledande att det är byggnaden som ska namnsättas och inte verksamheten.